

BIULETYN KOWIEŃSKI**W I L B I**

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) GARBARSKA 7-2.

Nr.

Wilno, dnia 14 sierpnia 1935 r.-

1340.-

T r e ś ć n u m e r u :**3. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.**

Dział. Str.

1. Dokoła światowego kongresu Litwinów z zagranicy.-	I.	1.

K r o n i k a .

2. Bałtycka konferencja drogowa.-	"	2.
3. Dostarczenie przez pocztę litewską listu z Polski.-	"	"
4. Rewizyta szwedzkiego ministra.-	"	"
5. Dokoła odszkodowania za ziemię.-	"	"
6. Wyjazd płk.Saladziusa do Łotwy.-	"	"
7. Nowy poseł francuski w Kownie.-	"	"
8. Studenci-Litwini na Olimpiadzie w Budapeszcie.-	"	"
9. Wyjazd floty łotewskiej z Kłajpedy.-	"	"

x

x

x

BULETYN KOWIEŃSKI

W I E S T

WILNIEŃSKI BIULETYN KOWIEŃSKI (WILNO) KAPRAK 2-2

1340.-

Wilno, dnia 14 sierpnia 1935 r.

Nr.

T e s t u m

2. ZASADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Data. Str.

1.	I.	I.	Dokład światowego kongresu litwinów z zagranicy.
K o n t e n t			
2.	"	"	Beltycka konferencja drogow.
3.	"	"	Dotarczenie przez pocztę litewską listu z Polski.
4.	"	"	Rezyzja szwedzkiego ministra.
5.	"	"	Dokład oświadczenia na temat.
6.	"	"	Wyjazd p.jk. Salabiusa do lotwy.
7.	"	"	Nowy poseł Litewski w Kownie.
8.	"	"	Student-litwin na Olimpiadzie w Budapeszcie.
9.	"	"	Wyjazd floty litewskiej z Kijowa.

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Dokoła światowego kongresu Litwinów w "Biul.Kow." Nr.1339 podaliśmy sprawozdanie z otwarcia kongresu światowego Litwinów z zagranicy w streszczeniu na podstawie transmisji Radja Kowieńskiego. Obecnie szerzej podajemy ważniejsze przemówienia, wygłoszone w pierwszym dniu kongresu:

"Siegodnia" Nr.222 /VIII.1935/ podaje, iż prezydent Smetona w wielkiej mowie powitalnej wskazał na doniosłe znaczenie historyczne kongresu jednoczącego wszystkich Litwinów świata. "Być może - oświadczył prezydent Smetona - przybyłym z za oceanu wyda się w Litwie wszystko małe, lecz należy pamiętać, że Litwa o własnych siłach i w nader ciężkich warunkach tworzyła swe państwo. Jak na tak skromne możliwości zrobiono już dużo. Litwini nigdy nie powodowali się hasłem "ubi bene ibi patria", a Litwa wciąż z żalem powtarza, że nie wyrzeknie się Wilna i pretensyj do swych właściwych granic". Wskazując w dalszym ciągu na wielkie zasługi, jakie położyli Litwini amerykańscy oraz przypominając o bohaterskim czynie Dariusa i Girensa, prezydent Smetona oświadczył, iż kryzys, który gnębi kraj, powstał xx. głównie z przyczyn zewnętrznych. Wobec tego, że Litwa znajduje się w pobliżu takich mocarstw-wulkanów, które jej nieustannie zagrażają, wszyscy Litwini powinni być odporni i twardzi, godni swych poprzedników - auszriników i varpiników. Litwini zagraniczni, pomimo poczucia jedności ze swym narodem, powinni być lojalnymi obywatelami państw, które zamieszkują. O ile ktoś z Litwinów zagranicznych spostrzeże defekt w kraju macierzystym, niech wystąpi z krytyką. Na zakończenie prezydent Smetona życzył zebranym jak najdokładniejszego zaznajomienia się z ojczyzną.

Przemówienie prezydenta powitane zostało owacjami. Według informacji tegoż "Siegodnia", na kongresie przemawiał przedstawiciel Litwinów kłajpedzkich Gaigalaitis, który oświadczył, iż 700 lat niewoli nie zdołało złamać ducha litewskiego, co daje rękojmię, iż Kraj Kłajpedzki będzie tak samo litewski, jak inne dzielnice Litwy.

Według informacji "L.Aidas" Nr.183 z 12.VIII.1935 r., prezes T-wa Popierania Litwinów Zagranicą p.R.Skipitis w wielkiej mowie powitalnej oświadczył m.in., iż kongres ma przede wszystkim na celu zbliżenie kulturalne oraz ekonomiczne Litwinów z zagranicy oraz Litwinów zamieszkujących w Litwie. Wszyscy Litwini świata winni podjąć jak najściślejszą współpracę.

Premjer Józef Tubelis przy grobie poległych żołnierzy wygłosił przemówienie, w którym oświadczył, iż "pomnik dla poległych, wzniesiony z kamieni zebranych na pograniczu litewskim, przypomina ciężkie chwile walk o wolność Litwy. Skromny ten pomnik jest dziś symbolem wolności Litwy. Niektórzy powiadają, iż cudem jest, że Litwa powstała, jako kraj wolny z ruiny wojennej. Możliwe, że jest to cud, lecz cudu tego dokonali nieznanymi żołnierze oraz odrodzona świadomość narodowa. Jedność narodowa przewyciężyła wszelkie trudności i dokonała cudu. To, że znajdujemy się dziś w Niepodległej Litwie, nie oznacza, iż wszystko jest osiągnięte i że możemy już sobie pozwolić na wewnętrzne nieporozumienia. Ważnie wewnętrzne spowodowały upadek wielu wielkich państw. To też tembardziej niebezpieczne one są dla małych narodów. Należy pamiętać, że dalece nie wszystkie wielkie dążenia Narodu Litewskiego zostały osiągnięte. W naszym gronie znajdują się bracia-wilnianie, jednak sama stolica wileńska znajduje się jeszcze pod obcą władzą. Równowaga polityczna w Europie Wschodniej nie została jeszcze ustalona, to też musimy czuwać. Jedność narodowa potrzebna jest dziś dla Litwy nie w mniejszym stopniu, niż w pierwszych latach odbudowy państwa. Tylko przy pomocy zgody i jedności - zakończył premjer Tubelis - będą Litwini odporni na niebezpieczeństwa zewnętrzne i zdołają należycie rządzić się wewnątrz kraju".

"Rytas" Nr.182 z 12.VIII.1935 r. zamieszcza przemówienie dr.Leona Bistrasa, który wskazując na ciężkie czasy, jakie przeżywa cały świat cywilizowany, wyraża zdanie, że tylko powrót do chrześcijaństwa, będącego źródłem rozwoju cywilizacji, może uratować narody i państwa z chaosu ideowego. Autorytaryzm oraz etaryzm mechanizujące obywateli, zmieniają społeczeństwo w zgraję kanjerowiczów oraz popychadeł. Zdaniem chrześc. demokracji, jedynie pogodzenie autorytetu z prawami osobistymi, dyscypliny ze swobodą, rządów ze sprawiedliwością i obowiązków z uprawnieniami umożliwi unormowanie stosunków pomiędzy społecznością, państwem a jednostką.

Chodzi więc o przywrócenie ustroju demokratycznego. Składając kongresowi życzenia w imieniu chrześc. demokracji, dr. Bistras wyraża pragnienie, aby w wyniku jego prac wszyscy Litwini połączyli się w jedną rodzinę, któraby, nie posiadając synów-pasierbów, pracowała dla dobra i sławy całego narodu i jego członków.-

W imieniu Związku Ludowców przemawiał mec. M. Słężewiczius. Oświadczył on, iż Litwini z całego świata zwołani zostali do Kowna po to, by się naradzić, jak Naród Litewski ma żyć na przyszłość, by zachować swą niepodległość. Litwinom zagranicznym chodzi o to, aby w Litwie wytworzone zostały właściwe stosunki. Litwini z zagranicy mogą żądać, by Litwa wysłała do Kowna swych przedstawicieli. Dla Litwy niezbędny jest sejm. Lud posiada prawo rządzenia krajem. Chwila, gdy to się ziści już jest niedaleka. Fakt zwołania kongresu dowodzi, iż tylko przy pomocy sejmu sprawy litewskie zostaną uregulowane.-

"M. Rytojus" Nr.62 donosi, iż na kongres przybyło zgórą 3 tys. Litwinów z zagranicy. W sali kongresu mogło się pomieścić najwyżej tysiąc osób.-

Według informacji "L. Aidasa" Nr.183, liczni przybyli z zagranicy k dziennikarze litewscy nie odbyli dotąd wspólnej konferencji z dziennikarzami kowieńskimi, jednakże odbywają się spotkania nieoficjalne, w czasie których dziennikarze dzielą się wrażeniami i wiadomościami.

Prasa kowieńska /z 12.VIII.1935 r./: W dn. 14, 16 i 17 sierpnia odbędą się w Kownie igrzyska sportowe przy udziale zawodników litewskich z Ameryki, przybyłych na konferencje. Litwini amerykańscy wezmą udział w zawodach pięściarskich, pływackich, lekkoatletycznych i ewentualnie szermierczych.-

K r o n i k a .

B a ł t y c k a k o n f e r e n c j a d r o g o w a . "Rytas" Nr.180 /VIII.1935/: W dn. 27 sierpnia odbędzie się w Rydze bałtycka konferencja drogowa.-

D o s t a r c z e n i e p r z e z p o c z t ę l i t e w s k ą l i s t u z P o l s k i . "Rytas" Nr.182 /VIII.1935/: Redakcja otrzymała z Wilna list z dwoma 15-groszowymi polskimi znaczkami pocztowymi z wizerunkiem Marszałka Piłsudskiego. Znaczki ostemplowane są pieczętą "Poczta Polska". List nadszedł bezpośrednio, gdyż na kopercie niema pieczętek ani łotewskich ani niemieckich.-

R e w i z y t a s z w e d z k i e g o m i n i s t r a . "Sekundienis" /z VIII.1935/ donosi, iż szwedzki minister S. Zagranicznych p. Sandler w drodze powrotnej z Genewy przybędzie do Kowna. Przyjazd min. Sandlera będzie posiadał charakter rewizyty.-

D o k o ł a o d s z k o d o w a n i a z a z i e m i ę . "Sekundienis" /z VIII.1935/: Byli właściciele majątków w Litwie przebywający zagranicą odbyli w Wilnie zebranie, w czasie którego uchwalili zwrócić się do rządu litewskiego w sprawie odszkodowania za ziemię, wywłaszczoną w Litwie na rzecz reformy rolnej. Podobno opracowana została ustawa o odszkodowaniu za ziemię niskoprocentowymi listami zastawnymi. Ustawa ta jednak od lat spoczywa w Radzie Państwa, a ogłoszenia jej w roku bieżącym nie należy się spodziewać.-

W y j a z d p ł k . S a l a d z i u s a d o Ł o t w y . Prasa kowieńska /z 9.VIII.1935/: Nowy naczelnik Związku Strzeleckiego płk. Saladzius udaje się do Łotwy na zaproszenie organizacji Aissangów. Nowy poseł francuski w Kownie. Prasa kowieńska /z 9.VIII.1935/: Na stanowisko posła francuskiego w Kownie ma być mianowany dotychczasowy kierownik wydziału dla spraw Lig Narodów francuskiego M.S.Z. p. Dulony. Przed wojną światową p. Dulony zajmował stanowisko attaché przy francuskim poselstwie w Petersburgu.-

S t u d e n c i - L i t w i n i n a O l i m p j a d z i e w B u d a p e s z c i e . Prasa polska /z 9.VIII.1935/: W dn. 7 sierpnia wyjechało do Dyneburga 31 studentów litewskich, udających się na akademicką Olimpjadę w Budapeszcie. Studenci-Litwini w Dyneburgu spotkają się ze studentami łotewskimi i estońskimi, poczem razem pojedą przez Polskę do Budapesztu.-

W y j a z d f l o t y ł o t e w s k i e j z K ł a j p e d y . Prasa kowieńska /z 9.VIII.1935/: Dnia 8 sierpnia flota łotewska opuściła port kłajpedzki.-

